

E. MAKAROVA.

Кыра Хабырыыс көмүс уңуобун көтөхсүбүтүм

1960 сыллаахха Хадаар-
га Совет председателинан
үлээни олодоххунан очо-
тобу Эрилик Эристиния
аатынан колхоз председа-
телэ М. Р. Яковлев ту-
руоруутунан Чаныра
старый сымгытынан
аабыттар. Биргэ сым-
гыттыр кини К. Н.
Миронов бириэ. Мара-
таатыгар кини уңуобун
бөтүлбүтүн көрдөрүт-
үөһө «Эрилик быраата
Кыра Хабырыыс үһү»
диэбит. Тавриил Степано-
вич Яковлев бандыыт-
тар өлөрбүтүн истэр
этин ээрэри, тодо сир
ортогунар туох да бэлэ-
сүөх сыттаар диир диир.
баргын да, баркыны да
санаабыт.

Билэр дьонтон Кыра
Хабырыыс өлөрүү туһу-
на ыйыталаһыт. Онуо-
ка биригэ үөһэбит та-
баарыа Петр Бенедикто-
вич Демьянов балаача си-
һилин көпсөбүтэ.

Эрилик бэйэтэ парти-
занскай этэрээккэ сым-
лар кэмнэр Кыра Ха-
бырыыс кинилэртэ ре-
коммандан олобурт. Биригэ
Налзар мылгытар кэлэн
олордоххунан бандыыттар
саба түһүрүтүтүтүн ыл-
быттар уонна Амхатаары
штабтарыгар илдьэн Ары-
диз сиргэ ытан өлөрбүт-
тэр. Онтон ыһадыр Чу-
рапчы холотууһагыгар
киллэрэн тыныны быспыт-
тар. Кыра Хабырыыс
көрдөрүтүнүн бөдөнө
кини ый уһатан баран
сиргэ сирэйинан умса кө-
мүргө тыны ылан чугас
доһоругар Афанасий Те-
рентьевич Матвеев бири-
гиттэр. Ону Быкарытта
алааска адалан хайдах
ытыллыбытынан тогмут
кини ирээрэн аймахта-
рын таһыгар көмүргө бы-
лаанаммыттар. Ол саама
Чаныр Толоонугар 20-ча
киһилээх Саллаат Уйбаан
дэн хамаандыраах бан-
дыыттар быстах этэрээт-
тэрэ өлөрбүт. «Өлбүтүн
да кини үөн үөнэ хончон-
нуу сытыраа, вералаах
дьон таһыгар көмүргө-
пүн» — диир ол кини ай-
даарарын истэн, тигит
бөдөнө өтөхтөрү кэрийэн

диз быһа халтаһына-
ры хомуһан тас маһын
хоруоп курдук өгөрөн
сиксэ талааран көмөн ос-
туолба туруоран кэби-
ситтэр. Көмүхтөрүн сар-
спардатыгар Саллаат Уй-
бааннаах үһү буолан кэ-
лэ сымдыыттар, хара
тыһа кистэммитин истэн
хостото барбатахтар, ки-
ни буорун, остуолбатын
ытылаан баран төһүбүт-
тэр. Остуолбатыгар, кыр-
дык буулаа түспүт
суоллара баар.

1962 сыллаахха кол-
хозпут, участаныт бө-
дөһсүбүтүтэр. Нэһилиэк
Советын председателинан
Михаил Дмитриевич Кли-
мов, участан сибидисса-
һынан мин аанаммыт.
Эрилик Эристиния төрөбү-
тэ 70 сылын бэлэтиригэ
бэлэниминипит. Ойно
Кыра Хабырыыс туох да
бэлэте суох хара тыһа
көмүллэ сытарын санаан
Михаил Дмитриевич эп-
ниппин сүрдээгин болбо-
йон истибитэ, хара тыһа
кини да сымдыыт сиригэр
лааматыныһын туруорар
табыгаһа суох, өлүгү ми-
ла көһөрүү көңүлүлү-
лэрэ дуу, сүөгү дуу диэ-
битэ. Юбилей тэрээһини-
нэн, сүрүннээн, партком
дьарыктаар. Оччолорго
партком секретарынан тур-
бут-олорбут, сытты-хотуу
көрүнгөх отуччалаах
Илья Павлович Листиков
үлэлиирэ. Партком уоча-
раттаах муһаһар атын
болпуруостар кинилэри-
тэн Эрилик юбилейин
атаарын болпуруоһа көп-
сөһүнэ турбута. Ойно бө-
хун өгөрторон Дирингэ
туруорорго быһаарыллы-
быта. Билигин Кыра Хабы-
рыыс өлүгүн Толоонго
көһөрүү туһунан этибит
ытыллыдыбыта.

Мин туорт уон сылла-
хата өлөрүлэн хоруоба
суох көмүлүбүт кини
уңуоба эрэ ордон сытта-
байдах адалан халтаан кө-
мөрбүтү диир муһа-
быт. Ону П. В. Демья-
нов өбөннөр: «Олох му-
һаарыа тыһа, тог сир-
гэ көмүллэн туох да
буолбаһа сытара буолуо.
Улахан кини эа, кини

метр уһуннаах хоруопта
өгөртор» — диир сүбэлэ-
битэ. Ойно кини метр
уһуннаах хоруобу пром-
комбинатка өгөрторон та-
һаарыт.

Кыра Хабырыыс хос-
туу барыаһыт нини-
лохтоох партинай тэри-
тэ коммунистарын кытта
кэпсэтин буолбута. Ойно
Эрилик кини кыһаан да-
битэ тийбэт алааһыгар
сытары, үчүтэй эргирэ
суовун туһунан этили-
битэ уонна көһөрөп ага-
лан быраатын кытта бири-
гэ көмүлэһиннэри көмөр-
гө сөп диир сөбүлэһин
буолбута.

1962 сыл от ыйын 5
күнүгэр Яковлентар ай-
махтара Яковлев Ленин
илдэ уонча буолан хостуу
барылыт. Билигин бэйэ
буолан Кыра Хабырыыска
көмүлүһүт. Климовтаах
Эриликке баран, халдыа-
һы сирэйи ирэнэх сир
буолан, сотору хостон
кэлбиттэрэ. Билигин хаһы-
быт метр аһарын кыһа-
бит сиртэн төг буолбута. Ик-
кэ метри хаһан тийби-
пит. Бакмылаах не ыр-
бахынан эрэ, буорту буол-
баһа бэйэтэ бэлэтинэн
сытара. Балаһыыт хос-
руоппутугар уһуулут
барт кыра ордубута. Кы-
ра Хабырыыс маанытык
таһаара үһү. Саһыл тыһа
бэргэһэлээх, тийг истээх
сонноох, таба тыһа күрү-
мэ этэрбастаах эбитэ үһү.
Оччотоску бандыыттар
мааны таһастаах кинини
ытарга былдыһа-былдыһа
анатан, өлөрөн баран та-
һаһын сыгыһыахтаан
ылаллара диилэр.

Саха Островскайынан
аатырар талааннаах сүрү-
йааччы, кыһыл партизан
Семен Степанович Яков-
лев сүүрбэ кини быраа-
та бандыыттарынан
өлөрүлүбүт ревновец
Гаврил Степанович Яков-
лев туорт уон сыл буол-
лан баран бар-дьон күн-
нэтэ сымдыр, ычат сү-
гүрүһүн аһар сиригэр
көмүлэһиннэри уңуох
тупуллут, пааматыннык
туруорбупут.

М. ЭВЕРСТОВ.

чы ордук бөдөт общест-
веннай тутууларын уот-
тан барбыт дьит истери-
ческай чакчыларыгар эмнэ
тоһору сөп түбөһэр. Ити
туһунан кыһыл партизан
Н. И. Кононов маһын
аһаран-сатаран сүрүбүтэ
баар: «Чурапчыга тойор-
доон өлөрбүт Дуганов ма-
һор күрүүрүтүр саһардыла-
та тутуллубут билигин үө-
рэминт хаһууруу оскуо-
лаһынан, 1872 сыллаахха
тутуллубут сакха бастаах
сүрүлэччилэрин Кула-
ковскайы, Софроновы, са-
ха бастаах митинист-уе-
найы С. А. Новгородовы

һан барбыт көмүс — бу ба-
рыта Чурапчы дэриэби-
нэтин 1918—1920 сс. кө-
рүгүн чуолкай хартымына-
та. Ойно үрөх Чурапчы
дэриэбинэтин ортоһунан
аһар Куохара үрөһэ буол-
лара чуолкай, Урукку Ат-
тыкы дэриэбинэтэ роман-
та Духоборца дьан буол-
бут. Маһа урут, кыр-
дык духобордар таһара
үрөһүн утарбыт расколь-
никтар көскө кэлэн оло-
сымдыыттар. Олору
олохтоохтор «аттыкылар»
диз ааттыһаллара.

Атын дэриэбинэлэр
чаастарынан буоллаһына.
Харачаев, Михайлов дой-
дута Дабаан — Сулгаччы,
своднай кыһыл этэрээт
уһун нэмнэ төгүрүктэ-
һингэ өлөрбүт Воаркин-
скай солбоудата — Айма
Солобудата, оттон Якут-
кайтан 100 көс ыраах
баар Майлахаар — Уус-
Маһа буолуохтаахтар.

Роман сүүстэн таһа-
лорсоннаахтар. Олор иста-
ригэр Чурапчыга уонна ол
эргин үлээһит өлөрбүт
дьон сорохторо романна
сирэй ааттарынан кил-
лэрлибиттэр. Мейер Ед-
лин (Чурапчытаагы хос
аата Тонхоннуур) — Чу-
рапчыга милиция началь-
ника Елдифор-Егасов —
жер, земская муһыах
председатели Савва Со-
бакин — (романна Соба-
кин) — федералист, зем-
скай бырааба председате-
лэ, врач нуучча Трифонов
— мещевин. Уруһу твар-
дин офицердара Дуганов
(романна Дуганов), Коро-
бейников, Ижарников, Ван-
делетов, Гордеев аһамаан,
Ностуруйаан (романна
Остуруйаан) кулуба Сте-
панченко (романна Сте-
панчик) кыһыл командир-
дар Рыдзиевскай, Стояно-
вич, Каландарашвили, Ка-
ратеев, Серге Ордонни-
кидзе.

Оттон роман прототи-
тарынан киннээх буол-
буттары туһунан атын
көпсөһөн. Итич сэрэ а-
тор оччотоску дьон хос
ааттарынан романнаах
киллэрбитэ эмнэ баар.

С. ЖИРКОВ.

Редакциятан: матыры-
наал Семен Ильич Жир-
ков архивытан ылыһына
уонна улахан кыһа-
тылаах бөһөтүннэ.

үөрэхтэбит Чурапчы эр-
эс оскуолатын, ол көмнэ па-
сепон буолан турарын,
уматтаран кэбиһит. Ол
хара кырыһтаахтар ойно
эрэ бүтүһэтхэр. Улахан
балыһа дьэһитин, балыһа
һа үлэһиттэрэ өлөрөр уон-
сай дьэһитин, бырааба дьэ-
үбүн аһаарын уоттан
барбыттар этэ.

Оччотоску көмнэ баар
буола сымдыталаабыт
атын да чакчылары Эри-
лик Эристиния романыгар
сирэйинэн кылларбитэ
үгүс.

Романна киллэрлибит
туорт дэриэбинэттэн Ма-
рысчаан дьан Чурапчы
буолара ол дэриэбинэ көс-
түтүн ойуулааһыннан
чуолнайдын көстөр. Дэ-
риэбинэ ортогунар баар
томторго «икки таһара
дьэһитин иһин эргийбит
аһаада», аһаада иһи-
гэр «эрта, саһа таһара
дыһаһа», кини уңуохта-
ра, аһаада хоту өртүтэр
тэриһиһиннээх дьэһэ,
таһара дьэһиттэн чугас
Ойно үрөх көгүһүн туо-
руур күрбэ, күрбэ көмүс
земскай бырааба дьэһэ,
көмүс үрдүһүн таһара
дьэһитин аһааһа ыраас
хонуу, алгын үрдүһүн
кирпиччэ сарайа, хас да
тумуллар, улахан күөл,
күөл үрдүгэр баар дэриэ-
бинэттэн айдом турар Ду-
хоборца, эрийэ-буруйа тү-

һа клартаһнай котельна-
йы өгөрторуута көмө
буолбута. Билигин ойно
аһаан вагон-олох адал-
тармахтаахпыт. Эмнэ ки-
нигэ суох буолуһуу бил-
лэр. Саһа тутулла турар
пикарияһыгар аһаан
олох булбута. Уорба
детсад аһыллытын бол-
пуруоһутар депутаттыт
үчүтэйик үлээһтэ, эмнэ
Виктор Петрович минис-
терствоны кытта кэлэстэ.
Һэн нэһилиэккитигэр орто
оскуола аһыллына.

Депутат буолан туран
эллит тылыттан, арай,
Уорбаны кыра участан
быһытынан республика
үбүлэһинигэр кыһаан

киллэртэрэ иһигэ буолар.
Олохтут сайдыыта күнү-
нөн буолбаһа, чааһынан
уларыһа-төһөһүс турар.
Уһаарчы көстүүтэ ураты
ыраата. Ойно ити бол-
пуруос депутат букатын
кыһамматытан быһаа-
рыллыбит диир улахан
албаастаах буолуо. Саха
Республикатын Министр-
дарын Советта кыра уча-
сактары үбүлэһин, ити
программаны толоруу ту-
һунан улахан быһаарыны
уопсайынан да ылына
илик курдук көрөбүт.

Выбардааччылары кыт-
та көрсүбэт диир эмнэ
омчуулаах. В. П. Кудрин
биргэ кэлэн көрсүлөн
барыта ойно ким ба-
лаах барыта сымдыыта.
Уорба биргэһириэ Петр
Николаевич Григорьев

миэхэ Кудринныын көп-
сөһүтүн туһунан тугу да
эппэтэ, ойно кини тугу
туруорон баран кыһа-
таһын этэр кыһаһы суох.
Билигин «партократта-
ры салайар үлэһэ чугаһа-
таһа» диир долгун өссө
да утарыы илик. Биллэн
турар урукку өртүгэр
«кэпсэһэ» үлэһи тоһоң
баран кириһилэттэн ки-
риһилэһэ көһө сымды-
быт дьон туһунан итин-
ни этэххэ сөп. Ол эрээр
урукку партинай үлэһит-
тэр ортолоругар дьон-сэр-
гэ туһугар бэринилээх-
тин үлээһит, кийиттэн
ураты балаһыанчаалам-
таһ үтүө дьон аһааба
суохтар абаат. Ону аһа
умчууохха.

В. НИКОНОВ,
Хадаар сельсоветын
председателэ.

Өлөһүн таһаһытара аһаһа дьэри сүрүннээн
тордохторго олоһоллор. Оттон Хоту дойдун пробле-
маларын институтун үлэһиттэрэ тыйыс айылгалаах
сир олохтоохторо бары өртүнэн хааччылдылаах
дьэһэлэргэ олоһоллоро ордугун туһунан бэйэ-бэйэлэ-
ригэр даһаастаһардан ордубаттар.

В. Медведов фотога. (ССТА фотохрониката).

★ Резонанс ★

АЛБАСТААХ ӨЙДӨБҮЛ

«Саһа олох» хаһыат
тохсунуу 9 күнүнээри
нүөмүрүгэр билигин нэһи-
лиһипит. Хадаар, олохтоо-
до П. Д. Лукин «Төттөрү
ыһыртарыахха» диир Са-
ха Республикатын Вер-
ховнай Советын депутата
В. П. Кудрин туһунан су-
руга бөһөтүннэ.

Мин, сельский Совет
председателэ буолан ту-
ран, депутат Виктор Пет-
рович Кудринныын сого-
ру-сотору нэһилиэккитин на-
датынан көрсөбүн. Бэрт
алдыккы-айаһас кини. Ой-
тон депутат быһытынан
туох кыалларынан көмө-
һөр дии саныбын. Хо-
лобур, ити этилэр Уорба-

Бу муннарға Мун
Куәл олохтоовун Кон-
стантин Семенович
Мадаровы керүстүм.
Кыин биригэдьнирдээн,
онтон калын аренднай кол-
лестнивы салайан буһа-
хата, тиритэ-хорута сыл-
дьарыгар үгүстүн түбөһэ-
рим. Күүһүн-уовун урау-
гэр сылдьар бу эдэр ки-
инэхэ тардыстарым баар.
Кыин тыа сирин оловун
үөһүттэн, үлэ дьонун ор-
тотуттан тахсыбыта.

Бу улартыңың төлөри.
Иин кизмилер Константин
тугунан эр даярыктаан
эрэрэ буолла, көрсөн кэл-
сэтэ түспүт киһи баар ини
диң санаабытым быдаа-
рыйда. Кырдык, киһим
балысхан сонуннаах, элбэх
үтүө санаалардаах көрүс-
тэ. «Комбайн» дин бaa-
һынай хаһаайыстыба чи-
лизинэн буолбут. Витягэ
төрөөбүт быраатынның
Уябаданын Түөйэ бо-
һуолегэр олорор Анатолий
Захаровтың уонна Ал-
дан оройуонуттан кэлэн
олохсуйбут Алексей Пет-
ровтуун сүөһүлэрин хо-
бооннор бэйэлэрин хотон-
норуна үллэрен интэн
туруораллар эбит.

—Вийнги тэрүт бэйзэ-
бит сүөһүлэрбитигэр эбни
10 тингэһэни атыыласты-
быт. Олору Якутскайдаагы
плем.холбоһук нөһүө кэл-
сэтиһин, Алтай кыраайыт-
тан атыыластыбыт. Хас
бирдиннэлэрин 4500 сол-
куобайга, Симменталлар.
Государствоттан сэттэ
сылга болдьохтоох 400
тыһыынча солкуобайы
судаа ылбыппыт. Инньэ
гынан 51 сүөһүлээхпит
билингитэ,—днэтэ Конс-
тантин Семенович.

Ковстантин хотонутар 13 ынааы көрөр-харайар. Кинилэр сайынын ат охсо-рунан оттообуттар. Ону 20 тонна буудуо диилдэр. «Хатас» совхоз салалтатын кытары тоинатын 500-түү солкуобайга атыылаһарга кэпсэтиилээхтөр. Престамминтинэн икки массыныны ылыахтаахтар. Оройуонна 14-с бааһынай хаһаайсыбыанан регистрацияламыттар.

—Билгийн дьон ой-
санаата төрдүтэн уларый-
да. Онгорон таааарыны
үрдэтин суолларың нөр-
дөөнүн улаатта. Үлэ ки-
һитэ баччаанна дээрн кел-
лөгүнэ тиллэр, үлэттэн
сайдар, тирээрир төрүт-
тэри билбэтэх эбит. Мин
ону араас суол үлэлэргэ
үлэлээмин дьоннуун

одооноос муш сэн билбэ-
таатим. Икни-хас сыйлаа-
рыта санаабыт санаалар-
быттан, туруоруммут со-
руктарбыттан сорохторут-
тан кыбыста бийимтайар
буоллум. Мин коллектив-
най хаһаайыстыбага үлэ
онорумтугустун биллэрдик
өрө таһаарар туһугар мөк-
күһэрим. Онтум баара
дьон тус бөлөлөрин интэ-
риэстэригэр илраарынан
эпиэттээбэтэ. Икни суол
интэриэс харсыһынан тү-
мүтэр найылаһыы таһа-

князээрдэхээ хайдаггүй" Вийрлам эбэтэр бөөдөнийг хаагайыстыбанаан сайдар бууллахха үдэ кинита хайа да өртүөн баттам. мат. Нэрсэтин бары юору иэ өгөрон таһаарбыкыт. тан туулумтанар. Очоту. тар саамай чмэһинэй ыл. сыы.бэрсин, нэрсэтинни. тахсар. Ити бийиги тээ. быт хаагайыстыбата ин. нин дивни эрэлдээхтик сай. дыгтыгар улахон тирафи. нэн-буолуо өтэ.

Константин Семенович

бын. Дыномун эмнэ тоңо-
ролдор. Чааһындар үү-
тэрэ эттэрэ хаһан да
хааллааччыта суох. Ыра-
хаһа дигэн билиги арыы.
лыырбыт эгини кыайтар-
бат. Инньэ гыһын боро-
дуукуһа суордун элбэтэ
туһаммайыт. Ити бил-
лэн турар, охсуудах. Үү-
пүүн эт-үүт оройуоннаа-
бы комбинатыгар тутта-
рыахтаахпыт. Киһилэр
үүтүнөн ыллалара барыс-
таах. Онон тутталар ини.

Константин Семенович
итингэ тайлһан сэйлгэ үөр-
дөнөр баарлаах эбит.
Инутскайдаары плем-хол-
боһук нөгүе көксөтүнэр.
Ону тэнэ Туһахта Сурда
дизан бөрүөлөк иһин уһу-
туттан бэрт ыраада суох
сэйилыкка бааһынай ха-
һаайыстыба олохсуйуох-
таах тутууларыгар анал-
таах бырайыагы өгөртө-
сүлдэр. Араас суол кэн-
сөтүннүлэргэ туһанаары а.л.
та ынах сүһүэ этин ха-
һааммыт. Хаһаайыстыба
отун-майын таһарга «Бе-
ларусь» трактор көрдөһөр
эбит да, билингитэ көстө-
лүк.

Үлс киһитэ хотонугар
тахсаар кэпэ тийэн кэл-
битэ.

— Мин уруу араас ха-
найнмысбыннай даанат-
ларга, арендний предпри-
ятияга даганы үлээвир
хэмээр даганы лунустари,
түүнэри хэринэтэ мүлкүл,
лүбүлүпүнээдэр бу би-
лигиги үлэм быдан сын-
шалан. Чопчу сымаллаах,
сорултаах. Сүрэхтээх, бү-
гүрү эрэ буолуохха. Ба-
йыг баскын байэнг били-
нэри. Оттон нм бадарар
көлөнүр кэбдүүстээх
буоларын нһин турунан
ардаа. — Диил түмүктээтэ
нэпэсинитин Константин
Семёнович Манаров.

Ити урукдуга «Ком-
байн» колхоз онугар
баар буолбут бааһынай
саһлаабыстыба чигиэннени
мэсэтинибит. Кини байэтти
эрэ алааһыгар бүгүн хаал-
бакка, сирэ-дойдуга баар
сатиниһилэри, табыгастаах
ньымалары билсэ барар-
талар. Ааспыт сайын Япо-
нияга туристы бары сыл-
дьыбыта.

Сурдаах дүрийг толкуй-
дааһынгардаах, элбэг
омын саймшарардыг
ой-санаа өртүнэн үүнэр-
дэн улаах, млын эрэг-
дөр нийлэх аймгыг
лаах үлэн баатарыадыг!

С. ПОПОВ.

Рынок тына

„Көстөн-биллэн иһиэ буоллаба“

ра, ордук сананыы куу-
нуруута, нин да уопсай
баайга-дуолга харыстабыл-
лаахтык сыһыаннаспата
биллэн-көстөн таарыста. —
Константин Семенович
саас-сааһынан доп-бааччы
сэһэргэстэ.

Кырдык, киши этэрини, арсандык, предприниман үлөөлөни этабы сорох хаһаайыстыбаларга ааһа окуста. Дьон үлэни, хаһааны кыһар, хотор өртө биридэм хаһаайыстыбалары этэрини сокуонунан өйөнөр буолбутуттан санаалара күүкүрөн, бары савалааһыннарга хорсунук ылсан эрэллэр. Бу төрөлдөр бөөһүнэй хаһаайыстыбалар совхозтар нурдук этнүүтү бысылаха палиэниһэзэ гирдихэтэра дуо дии-ыйытаммын киһибин чуут өһүртэтыстым быһымылаах. Хата, ону холку киһи буолан биллэрбэнкэ хаалла дуу дин санзатым.

— Билигин икки хайыс ха охсувар. Коллективнай хааайыстыбаларынаң барарга дьулуһуу уонна бааһынай хааайыстыбалары тэринэр баа. Чэ, сөл. ным сөбүлүүр хайысхатын бабардар туттустун. Ол эрэри коллективнайга биридии иһин дьоруута күлүктөнөр, улахан нитэриэс үөскээбэт. Билигин оройуонмут баччаанга диэри сэттэ соһхоз директордарын өйдөрүн эрэ сайыннарда. Оттон айу-санааны сайыннарыны хас мал айыы диниг нитэриэһин көбүтөн

Макаров өтөргөтөр орун-
наара кайи млынара эл-
бэх. Бийиги көпсөтнийбит
сирн түктөтн болпуроубу,
гар тийибте. Оңуоха
Константин Семенович-ки,
ини толкундатар бир
суол санааны холобурга
авалгыта. Уйун Күөл бө-
хүөлөгэр («Чураалчы» сов-
хоз Сылангыяаы отделени-
ята) 750-ча чааһынай
сүөһү баар эбит. Олору
отделение сирин уон тым-
мыттан бирич да саба сир-
и млынаа олорон оттоон-
мастаан няталлар. Бу
дөөнүгө сирн олүү-чаас
бизерн сыйһардахха, тө-
бөлөөх элбэх этн. үүтү
огоруохтара ээй? Бу
нүннүргэ отделение сүөһү-
тө көннүүнүн олүүтэ эл-
бэхтэ. Оттон чааһынайдар
дотонноругар сүөһүлэр
муннуулаара даяаны тыбын-
ран көрбөккө, нус-хас
кыстаан тупаллар.

— Сирн дынгнээхтин
аваатахтарына, дон кү-
рүүлэн хааалаан огос-
туохтар этэ. Онук саа-
лааһыннар хайым-үйө
бааллар. Онноосор биниги
балтараа сектардаах сирн
биэрбиттарин күрүүлэ-
миинит, оино ааспыт са-
һын үс оту чөмчөттүбүт.
Биниги бааһынай хааа-
һысты бабытыгар сирбитин
аны саас биэрэллэрэ буо-
туо. Ыйбэулаа наадыйа-
быт. Бааһынай хаааһыс-
тыбалар оройуоннаагы ас-
социациялара 5 тонна
комбинорму биэрнэх буо-
дан эрөннэрэр. Мөһөнүбүт.
Кыһынны үүлүтүн байы-
нынын 4 центнертэ чуга-
һымы тонноро сытыара.

Быһаарыны эрэйэр боппуруостар

Редакция почтатын ырытыы

Сир реформата мытыл-
чарынан бийиги редак-
циябытыгар хайыар, аа-
дааччыларыттан үгүс су-
руктар кириллээр. Олор-
тон сорохторун мизэстэ-
гэр дыһалл ыһыһа, чуол-
кайдааһынга мытылаа-
тыбыт, сорохторун бачыт-
тэтибит. Бүгүн икки су-
ругу билиһиннэрэбит. Бу
ураты ич хоһоонноох су-
руктар.

Хатгалыттан үлэ төгөрөн Илья Яковлевич Чичигинар «Сир хаһаайына ким буолуохтааый?» диир төбөлөөх суруту киллэрбитэ. Кини онно хоту көбөрүүтэ ытыллыбыт колхозтар сирдэрэ-уоттара таах хаадытын олору дойдута халалыттар бастаах туһаммыттарын, баччагыга дээрн бэйэлэрин кизини курдук оттууларын, мастыктыларын, ошон урукку колхозтар кыраныыссалара көһиллибитин сыйынан ааар.

«Холобур, «Кыһыл энэ-мэ» колхоз сорох олохтоохторо хотуттан эстен-быстан нэлбиттеригэр ки-ни территориятын бас-көс билэн, талбытынан от-тоонмастан одорбут Бол-тоого нэллэнэни Сталин аатынан колхоза сыймар-батаа, ол онугар Хаты-ды нэллэнэни «Кыһыл партизан» колхоза бай-тин быттыгар хоннобор сыймарбыта. Оттон урук-ку сирдэра-уоттара күн бүгүнүгэр днри болтоо-порго сыстан сыдыар. Кеһөрүүтэ барыахтарын

[illegible]

Болгоно нэвчилэрин
кырдыгас олохтоо
Дмитрий Захарович Се-
далинов «Кырдыгынан
көрөн дуудлэһизиг»
дизин төбөлөөх сурутар
хаһаайыстыбалары аһара
бодонсүтүү сылларгар
1,8 нэһилээк халбоһон
бат, ол онугар тутуу оро-
йуон киинигэр олус нуус-
на ыһыттар. Оччотугар
кыра учаастантарга хаһа-
ньон олохсуйааннар ты-
һаһаайыстыбатын боро-
дуунталарын өгөрүүнү
далаталлар? Ити өртүзүн
эмиз таба дьһаанарбыт
чаала буоллох эгэ».

РЕДАКЦИЈАТАН: убаастабылдах Н. Я. Чичи-
гаринов уонна Д. З. Седалищев сир сорох учаастакта-
ры тоһһөрүү боһһуруоһун сирдээхтик эбэтэр сым-
на туруорсаллар диги быһаччы этэр илалхыт суох.
Арай билигин маанык суруктары хаһмакка толору
бэһээттиригэр туттунарбытын аарааччыларга иһи-
тиннэрэрихпити баһарабыт. Нэһиликтэр хаһаймыс-
гыбалар сиргэ билигин кыраныһыстарын чуолкай-
дааһыны огороохха, урукку алдастары көһүрөөххэ
диги этин, биһиги билэрбитинэн, албах. Олору бары-
тын хаһыатынан буолбуһа, сир боһһуруостарынан
быһаччы дьарыктанар аналлаах органныарынан бы-
һаартарар ордук буолуоса. Бу туһунан бэһээт нөлүгө
мөккүһөн бэйэһэ да уустугуран турар дьымаланы сы-
гыһархатар алдаа сатаһмат.

РЕДАКЦИЯ СОЦИАЛЬНАЯ,
ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ОТДЕЛА

Челябинскайга «Адонис» чааһынай фирма аһы-
лына. Кини фермердэргэ таһаары таһалларыгар,
техниканаа туһаныгы уонна техниканы оромүөн,
көһүмүгэ, тыа хайааһыгыбатын бородуккусуатын
астааһыгы уонна атыылааһыгыта көмөлөһүөүгэ.
Сисмюкка: «Адонис» салааааччыта, уруккута сов-
хоз директора В. Л. Лукьянов (хаһис диэн) фер-
мердэри Г. Астапенконы уонна А. Рудакову кытары.
Б. Климшидер фотота. (ССТА фотохрониката).

Эбардэлиибит!

Няабыт курдук саньыр күндү эдлийабыт, эбэ-
бит **МОНАСТЫРЕВА** Зинаида Максимовна, 60
саакык туолбут үөрүүлэх күнгүнүн итинтин, ис-
тинник эгэрдэлибит! Барибыт ичингэр истик кы-
һамньын ичин ис сүрөхтөн махтаһабыт. Кырдаарга
кыйайтарбакка доруобайдык биһигин үөрдэ сыры-
дизин алгыһабыт.

Бырааттарың, сизинизриң.
x x x

Кундугун санын адыкыйбит, аймактын
ССРС музтаатын туйгун ВАСИЛЬЕВА Матре-
на Егоровна 55 саадын туолбутунан истигин
аардалыбит. Кинизха өссө чегин дорубуулан, ту-
олоор долу, малдын ыллы-туола, аяа сымдырыгар
күн сири бары үтүгүн, көрөтүн дэе көрөттөрүн,
сөөмөрүн аймак билэ дьоннорун кытта өссө ухун-
чук үлэстэригэр бараарыт.

Соловьевтар, Федоровтар, Романовтар,
Поповтар.

